

Duyuru Tarihi : 08.02.2008
Duyuru No : DUYURU/2008-015

AMME ALACAKLARININ TAHSİL USULÜ HAKKINDA KANUNDA VE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TASARISI

MADDE 1- 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinde yer alan "Amme, tazminat, inzıbatı mahiyette olsun olmasın bütün para cezalarını" ibaresi "Adli ve idari para cezalarını" şeklinde değiştirilmiş ve maddeye "Takibat giderleri terimi:" ibaresinden önce gelmek üzere aşağıdaki terimler eklenmiştir.

"Tahsil edilemeyen amme alacağı terimi:

Amme borçlusunun bu Kanun hükümlerine göre yapılan mal varlığı araştırması sonucunda haczi kabil herhangi bir mal varlığının bulunmaması, haczedilen mal varlığının satılarak paraya çevrilmesine rağmen satış bedelinin amme alacağını karşılamaması gibi nedenlerle tahsil edilemeyen amme alacaklarını,

Tahsil edilemeyeceği anlaşılan amme alacağı terimi:

Amme borçlusunun haczedilen mal varlığına bu Kanun hükümlerine göre biçilen değerlerin amme alacağını karşılayamayacağına veya hakkında iflas kararı verilen amme borçlusundan aranılan amme alacağının iflas masasından tahsil edilemeyeceğinin anlaşılması gibi nedenlerle tahsil dairelerince yürütülen takip muamelelerine rağmen amme borçlusundan tahsil edilemeyeceği kanaati oluşan amme alacaklarını,"

MADDE 2- 6183 sayılı Kanuna 22 nci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 22/A maddesi eklenmiştir.

"Amme alacağı ödenmeden yapılmayacak işlemler ile işlem yapanların sorumlulukları:

MADDE 22/A- Yargı harçları, icra ve iflas harçları, diğer yargı harçları, vergi yargısı harçları ve konsolosluk harçları hariç olmak üzere, 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanunu ile 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununda yer alan harca mevzu işlemlerde; Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine vadesi geçmiş borcun bulunmadığına ilişkin belge aranılması zorunluluğu getirmeye, zorunluluk kapsamına girecek amme alacaklarını tür, tutar ve işlemler itibarıyla topluca veya ayrı ayrı tespit etmeye, zorunluluk getirilen işlemlerde hangi hallerde bu zorunluluğun aranılmayacağını ve maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

Takibata yetkili tahsil dairesince, bu madde kapsamında getirilen zorunluluğa rağmen borcun olmadığına dair belgeyi aramaksızın işlem tesis eden kurum ve kuruluşlara iki bin Yeni Türk Lirası idari para cezası verilir. İdari para cezası, ilgisine tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ödenir. İdari para cezasına karşı tebliğ tarihini takip eden otuz gün içinde idare mahkemesinde dava açılabilir."

MADDE 3- 6183 sayılı Kanunun 35 inci maddesinde yer alan "şirketten tahsil imkanı bulunmayan" ibaresi "şirketten tahsil edilemeyen veya tahsil edilemeyeceği anlaşılan" şeklinde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

"Ortağın şirketteki sermaye payını devretmesi halinde, payı devreden ve devralan şahıslar devir öncesine ait amme alacaklarının ödenmesinden birinci fıkra hükmüne göre müteselsilen sorumlu tutulur.

Amme alacağının doğduğu ve ödenmesi gerektiği zamanlarda pay sahiplerinin farklı şahıslar olması halinde bu şahıslar, amme alacağının ödenmesinden birinci fıkra hükmüne göre müteselsilen sorumlu tutulur. 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu kapsamına giren amme alacaklarının, kanuni ödeme sürelerinde veya anılan Kanuna göre tayin edilen özel ödeme süreleri içinde farklı şahısların ortak olması halinde bu hüküm bunlar hakkında da uygulanır."

MADDE 4-6183 sayılı Kanunun mükerrer 35 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "tamamen veya kısmen tahsil edilemeyen veya tahsil edilemeyeceği anlaşılan amme alacakları" ibaresi, "tahsil edilemeyen veya tahsil edilemeyeceği anlaşılan ve bu Kanunun 1 inci ve 2 nci maddesi kapsamına giren amme alacakları" şeklinde değiştirilmiş ve maddenin sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Alacağın doğduğu ve ödenmesi gereken zamanda kanuni temsilci veya teşekkül idare edenlerin farklı şahıslar olması halinde bu şahıslar, amme alacağının ödenmesinden müteselsilen sorumlu tutulur. 213 sayılı Vergi Usul Kanunu kapsamına giren amme alacaklarının, kanuni ödeme sürelerinde veya anılan Kanuna göre tayin edilen özel ödeme süreleri içinde farklı şahısların kanuni temsilci veya teşekkül idare eden olması halinde bu hüküm bu şahıslar hakkında da uygulanır."

MADDE 5- 6183 sayılı Kanuna 36 ncı maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 36/A maddesi eklenmiştir.

"Yurt dışı çıkış tahdidi:

MADDE 36/A- Devlete ait olup 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile 4458 sayılı Gümrük Kanunu kapsamına giren amme alacakları ile bunlara ait zam ve cezalarını ödeme emrinin tebliğ tarihini takip eden yedi gün içerisinde ödemeyen ya da bu Kanun hükümleri uyarınca hakkında bu alacaklar nedeniyle ihtiyati haciz kararı alınan amme borçlusunun yurt dışına çıkışı, amme alacağının devamı müddetince alacaklı tahsil dairesinin talebi üzerine ilgili makamlarca engellenir.

Yurt dışı çıkış tahdidi, yirmibeş bin Yeni Türk Lirası ve üzerinde olan teminat altına alınmamış amme alacağı için uygulanır. Bakanlar Kurulu, bu tutarı on katına kadar arttırmaya, yarısına kadar indirmeye ve yeniden kanuni tutarına getirmeye yetkilidir.

Amme alacağına karşılık teminat alınması, alacağın tecil edilmesi, yargı mercilerince amme alacağının takibinin durdurulmasına karar verilmesi veya takibin kanunen durdurulması gereken diğer hallerde yurt dışı çıkış tahdidi, alacaklı tahsil dairesinin talebi üzerine ilgili makamlarca kaldırılır.

Amme borçlusu hakkında uygulanan yurt dışı çıkış tahdidi, hastalık, iş bağlantısı gibi zaruri hallerde alacaklı tahsil dairesinin uygun görmesi ve bildirim üzerine ilgili makamlar tarafından kaldırılır. Bu fıkraya göre yurt dışı çıkış tahdidinin kaldırılmış olması yeniden tatbikine mani değildir.

Amme borçlusuyla birlikte amme alacağının ödenmesinden sorumlu olan ve bu Kanuna göre amme borçlusu sayılan kişiler hakkında da bu maddede yer alan esaslara göre yurt dışı çıkış tahdidi uygulanır.

Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir."

MADDE 6- 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesine birinci fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş ve maddenin mevcut dördüncü ve beşinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Şu kadar ki, amme borçlusunun alacaklı tahsil daireleri itibarıyla tecil edilen borçlarının toplamı elli bin Yeni Türk Lirasını (bu tutar dahil) aşmadığı takdirde teminat şartı aranılmaz. Bu tutarın üzerindeki amme alacaklarının tecilinde, gösterilmesi zorunlu teminat tutarı elli bin Yeni Türk Lirasını aşan kısmın yarısıdır. Bakanlar Kurulu; bu tutarı on katına kadar arttırmaya, yarısına kadar indirmeye, yeniden kanuni tutarına getirmeye ve alacaklı amme idareleri itibarıyla bu hadler arasında farklı tutar belirlemeye yetkilidir."

"Haciz yapılmışsa mahcuz mal, değeri tutarınca teminat yerine geçer. Tecil edilen amme alacakları ile ilgili olarak daha önce tatbik edilen ve borcun tamamını karşılayacak değerde olan hacizler, yapılan ödemeler nispetinde kaldırılır ve buna isabet eden teminat iade edilir. Ancak, mahcuz malların değeri tecil edilen borç tutarından az, zorunlu teminat tutarından fazla olması halinde, tatbik edilen hacizler, tecil şartlarına uygun olarak yapılan ödemeler neticesinde kalan tecilli borç tutarı mahcuz mal değerinin altına inmediği müddetçe kaldırılmaz. Tecilli borca karşılık alınan teminat ise, tecil şartlarına uygun olarak yapılan ödemeler neticesinde kalan tecilli borç tutarının zorunlu teminat tutarının altına inmesi durumunda, yapılan ödemeler nispetinde kaldırılır.

Tecil salahiyetini kullanacak ve bu salahiyeti devredecek olan makamlar; tecil edilecek amme alacaklarını tür ve tutar olarak belirlemeye, amme borçlusunun faaliyetine devam edip etmediğini esas alarak tecil edilecek alacakları tespit etmeye, tecilde taksit zamanlarını ve diğer şartları tayin etmeye yetkilidir."

MADDE 7- 6183 sayılı Kanunun;

a) 49 uncu maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "iki senelik" ibaresi "kanuni" şeklinde değiştirilmiştir.

b) Geçici 8 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "31.12.2007" ibaresi "31/12/2009" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 8- 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun;

a) 23 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki (16) numaralı bent eklenmiştir.

"16. Sporculara ücret olarak yapılan ödemeler. Bu istisnanın, 94 üncü madde uyarınca tevkif suretiyle ödenecek vergiye şümülü yoktur."

b) 29 uncu maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendinde yer alan "uçuş hizmetleri, deniz altına dalış yapanlara dalış hizmetleri dolayısıyla yapılan aynı mahiyetteki ödemeler" ibaresi, "uçuş hizmetleri, deniz altına dalış yapanlara dalış hizmetleri için (fiilen gerçekleştirilen uçuş ve dalış sürelerine münhasır olmak üzere) yapılan aynı mahiyetteki ödemeler" şeklinde değiştirilmiştir.

c) 42 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "Mart ayının onbeşinci günü akşamına kadar" ibaresi "Mart ayının başından yirmibeşinci günü akşamına kadar" şeklinde değiştirilmiştir.

ç) 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"1. Hizmet erbabına ödenen ücretler ile 61 inci maddede yazılı olup ücret sayılan ödemelerden;

- a) Sporculara ücret olarak yapılan ödemelerden,
- b) Diğerlerinden (istisnadan faydalananlar hariç), 103 ve 104 üncü maddelere göre,"

d) Geçici 71 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 72- 29/1/2004 tarihli ve 5084 sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 3 üncü maddesi kapsamında istihdam edilen işçiler hakkında, Kanunun 32 nci maddesine göre hesaplanan asgari geçim indiriminin %40'ı uygulanır."

MADDE 9- 18/2/1963 tarihli ve 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanununun;

a) 4 üncü maddesinin (a) bendi,

"a) Genel ve özel bütçeli idareler, sosyal güvenlik kurumları, il özel idareleri, belediyeler ile köy tüzel kişilikleri adına kayıt ve tescil edilen taşıtlar (bu idarelere bağlı olup, ayrı tüzel kişiliği olan işletmeler ile özel kanunlarında malları Devlet malı sayılmış olan kuruluşların taşıtları hariç)," şeklinde,

b) 10 uncu maddesinin son fıkrasında yer alan "1.000.000 liranın" ibaresi "1 Yeni Türk Lirasının", "10.000 liranın" ibaresi "1 Yeni Kuruşun" şeklinde,

değiştirilmiştir.

MADDE 10- 1/7/1964 tarihli ve 488 sayılı Damga Vergisi Kanununun;

a) 8 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "genel ve katma bütçeli daire ve idarelerle" ibaresi "genel ve özel bütçeli idarelerle" şeklinde değiştirilmiştir.

b) (1) Sayılı Tablosunun "IV. Makbuzlar ve diğer kâğıtlar" başlıklı bölümünün I/b fıkrasına "hizmet karşılığı alınan paralar" ifadesinden sonra gelmek üzere "(avans olarak ödenenler dahil)" ibaresi eklenmiştir.

c) (2) Sayılı Tablosunun "I. Resmi işlerle ilgili kâğıtlar:" başlıklı bölümünün C/11 fıkrasındaki, "saklanacak nüshaları" ibaresi "çıkarılarak saklanacak örnekleri" şeklinde değiştirilmiştir.

ç) (2) Sayılı Tablosunun "I. Resmi işlerle ilgili kâğıtlar:" başlıklı bölümünün "C-Kişilerden resmi dairelere verilen kâğıtlar" başlıklı alt bölümüne aşağıdaki (19) numaralı fıkra eklenmiştir.

"19. Yurt dışında hayatını kaybeden kişilerin cenazesinin Türkiye'ye girişi sırasında düzenlenerek gümrük idaresine verilen kâğıtlar."

d) (2) sayılı Tablosunun "IV- Ticari ve medeni işlerle ilgili kâğıtlar" başlıklı bölümünde yer alan (28) numaralı fıkradaki "ek 1 inci" ibaresi "ek 2 nci" şeklinde değiştirilmiştir.

e) (2) Sayılı Tablosunun "V- Kurumlarla ilgili kâğıtlar" başlıklı bölümünde yer alan (24) numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"24. Kamu kurum ve kuruluşlarının talebi üzerine Türkiye'nin üyesi olduğu uluslararası kuruluşlar tarafından gerçekleştirilecek olan ülke incelemeleri, araştırma, proje ve benzeri faaliyetler nedeniyle düzenlenen kâğıtlar. "

f) (2) Sayılı Tablosunun "V- Kurumlarla ilgili kâğıtlar" başlıklı bölümüne aşağıdaki (25) numaralı fıkra eklenmiştir.

"25. 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu uyarınca, idare ile istekli arasında imzalanan çerçeve sözleşmeler ve bunlara ilişkin karar ve işlemler."

MADDE 11- 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununun;

a) 42 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Menkul ve gayrimenkul mallar hakkında alım, satım, taahhüt ve rehinle ilgili her nevi mukavele, senet ve kâğıtlarda değer gösterilmesi mecburidir. Rehin bordroları ile kamu idarelerine verilmek üzere ilgili mevzuatla belirlenen kurallara uyulacağına ilişkin olarak düzenlenen taahhütnameler hakkında bu hüküm uygulanmaz."

b) 43 üncü maddesinin ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Gayrimenkullere ilişkin yukarıda belirtilenler dışında kalan işlemlerde gösterilecek değer, gayrimenkullerin emlak vergisi değerinden aşağı olamaz."

c) 55 inci maddesinin birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Nispi harçların dörtte biri başvuru harcı ile birlikte peşin olarak ödenir."

ç) 59 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan "Genel ve katma bütçeli dairelerle" ibaresi

"Genel ve özel bütçeli idarelerle", (1) bendinde yer alan "ek 1 inci" ibaresi "ek 2 nci" olarak değiştirilmiş ve (r) bendi madde metninden çıkarılmıştır.

- d) 63 üncü maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Gayrimenkul devir ve iktisaplarında tapu harcı, emlak vergisi değerinden az olmamak üzere, beyan edilen devir ve iktisap bedeli üzerinden hesaplanır.

Tapuda yapılan işlemten sonra, beyan edilen devir ve iktisap bedelinin gerçek durumu yansıtmadığının tespit edilmesi halinde (takdir komisyonu kararları hariç) aradaki farka isabet eden harç ikmalen veya resen tarh edilir. Tapu ve kadastro harcı için, 213 sayılı Vergi Usul Kanununda yer alan vergi ziyaı cezası %25 nispetinde uygulanır."

- e) 123 üncü maddesinin son fıkrasında yer alan "harca tabi tutulmaz." ibaresi "bu Kanunda yazılı harçlardan müstesnadır." şeklinde değiştirilmiştir.
- f) (1) Sayılı Tarifesinin "A) Mahkeme Harçları" bölümünün sonuna aşağıdaki (IV) numaralı bölüm eklenmiştir.

"IV. Temyiz ve itiraz harçları:

a) Yargıtay ve Danıştay'a yapılacak temyiz başvurularında	60 YTL,
b) Yürütmenin durdurulmasına ilişkin itirazlar dahil olmak üzere Bölge Adliye ve Bölge İdare Mahkemelerine itirazın yapılacak başvurularda	40 YTL,
c) Ağır Ceza Mahkemelerine itirazın yapılacak başvurularda	30 YTL"

- g) (3) Sayılı Tarifesinin "I- Başvurma harcı" başlıklı bölümüne aşağıdaki (c) ve (d) fıkraları eklenmiştir.

"c) Danıştay'a temyiz başvurularında	60 YTL,
d) Bölge İdare Mahkemesine itirazın yapılan başvurularda	40 YTL"

h) (8) Sayılı Tarifesinin sonuna aşağıdaki madde eklenmiştir.

"XII- Transfer fiyatlandırması ile ilgili yöntem belirleme anlaşması harçları:

1- Başvuru harcı	25.000 YTL
2- Yenileme harcı	20.000 YTL"

MADDE 12- 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun;

- a) 17 nci maddesinin (4) numaralı fıkrasının (g) bendinde yer alan "(hurda metalden elde edilen külçeler dahil)" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.
- b) 29 uncu maddesinin (2) numaralı fıkrasının son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Vergi nispeti indirilen mal ve hizmet grupları ile sektörler itibarıyla, amortismanı tabi iktisadi kıymetler dolayısıyla yüklenilen katma değer vergisinin iade hakkını kaldırmaya Bakanlar Kurulu, bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir."

MADDE 13- 8/6/1959 tarihli ve 7338 sayılı Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun;

- a) 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (n) bendinde yer alan "Genel bütçeye dahil dairelerle katma bütçeli idareler" ibaresi "Genel ve özel bütçeli idarelerin" şeklinde, ikinci fıkrasında yer alan "1 milyon liraya" ibaresi "1 Yeni Türk Lirasına" şeklinde, 8 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Maliye Vekaletine" ibaresi "Maliye Bakanlığınca belirlenen vergi dairesine" şeklinde değiştirilmiştir.
- b) 6 ncı maddesinin sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Maliye Bakanlığı bu maddenin birinci fıkrasının (c) bendinin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir."

c) Geçici 3 üncü maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 4- Ticari işletmeye dahil olsun veya olmasın, 1/1/1983 tarihinden önce veraset yoluyla veya ivazsız olarak intikal eden gayrimenkuller için veraset ve intikal vergisi beyannamesi verilmez, intikal eden diğer mallar için beyanname verilmesi halinde söz konusu gayrimenkuller beyannameye dahil edilmez.

Bu tarihten önce intikal eden gayrimenkullerin kısmen veya tamamen devir ve ferağı ile üzerinde hak tesisine yönelik tescil talepleri, tapu memurlarınca veraset ve intikal vergisi yönünden ilişik kesme belgesi aranmaksızın yerine getirilir."

MADDE 14- 6/11/1981 tarihli ve 2548 sayılı Gemi Sağlık Resmi Kanununun 7 nci maddesinin sonuna aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Genel Müdürlük para cezası dışındaki gelirleri, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil eder."

MADDE 15- 2/3/1984 tarihli ve 2985 sayılı Toplu Konut Kanununa aşağıdaki madde eklenmiştir.

"EK MADDE 12- Toplu Konut İdaresi Başkanlığı, 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu ve 492 sayılı Harçlar Kanunu uygulaması açısından özel bütçeli idareler kapsamında değerlendirilir."

MADDE 16- 15/7/1950 tarihli ve 5682 sayılı Pasaport Kanununun 22 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan ", vergiden borçlu olduğu pasaport vermeye yetkili makamlara bildirilenlere" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1- Bu Kanunla 6183 sayılı Kanunda yapılan değişiklikler ve eklenen hükümler, hükümlerin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla tahsil edilmemiş bulunan amme alacakları hakkında da uygulanır. 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesinde yapılan düzenlemeler ise, bu düzenlemelerin yürürlüğe girdiği tarihten sonraki müracaatlar ile bu tarihten önce yapılmış müracaatlara dayanılarak bu tarihten sonra yapılacak teciller için tatbik edilir.

MADDE 17- Bu Kanunun;

- a) 5 inci, 6 ncı ve 16 ncı maddeleri yayımları izleyen ayın ilk günü,
- b) 7 nci maddesinin (b) bendi 31/12/2007 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,
- c) 8 inci maddesinin (a), (ç) ve (d) bentleri, 9 uncu maddesi, 10 uncu maddesinin (f) bendi ile 11 inci maddesinin (e) ve (h) bentleri 1/1/2008 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,
- ç) 12 nci maddesinin (a) bendi yayımları izleyen gün,
- d) 8 inci maddesinin (c) bendi 2007 yılı gelirlerine de uygulanmak üzere yayımı tarihinde,
- e) Diğer hükümleri yayımı tarihinde,

yürürlüğe girer.

MADDE 18- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

GENEL GEREKÇE

Kamu alacaklarının tahsilini sağlamak üzere genel icra hukukunda yer alan düzenlemelerin dışında özel icra hukuku hükümleri içeren ve 21/7/1953 tarihinde kabul edilerek 1/1/1954 tarihinde yürürlüğe giren 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun bu güne kadar bazı değişikliklere uğramış olmakla birlikte temel düzenlemeleri korunmuş ve yapılan değişiklikler, genel olarak teknolojik ve ekonomik alanda meydana gelen gelişmelerin amme alacağının tahsiline yansıtılmasına ve icra hukukunda yer alan düzenlemeler karşısında amme alacağının durumunun ortaya konulmasına yönelik hükümleri içermiştir.

Hazırlanan bu Tasarıyla; kamu alacaklarının tahsilinin güvence altına alınması amacıyla bazı işlemlerde borçlu olmama şartı aranılması ve Anayasa hükümleri esas alınarak bazı amme alacakları nedeniyle borçlunun yurt dışına çıkışının sınırlandırılmasına yönelik düzenlemeler ile mevcut hükümlerin uygulamasına ilişkin yargı kararları dikkate alınarak uygulamaya açıklık getiren düzenlemelere yer verilmekte, ayrıca amme alacağının tecili müessesesi yeniden ele alınarak çok zor durumda olan borçlulara borçlarını daha uygun şartlarla ödemeleri imkanı sağlanmaktadır.

Öngörülen değişiklikler ile 6183 sayılı Kanunun temel felsefesi korunarak amme alacaklarının daha süratle tahsiline imkan verilmesi amaçlanmakta ve bu değişiklikler dikkate alınarak ilgili bazı kanunlarda da değişiklik önerilmektedir.

Tasarıda, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununda yer alan ücret ve ücret sayılan ödemelerin vergilendirilmesine ilişkin bazı düzenlemeler yapılarak bu konularda meydana gelen ihtilafların sona erdirilmesi hedeflenmekte, sporculara yapılan ödemelerin tevkif yoluyla vergilendirilmesi uygulaması sürekli hale getirilmektedir.

492 sayılı Harçlar Kanununa eklenen hükümlerle üst yargı mercilerine yapılacak başvurular ile transfer fiyatlandırmasına ilişkin yöntem belirleme anlaşmaları harca tabi tutulmakta, tapu harçlarında harca esas bedelin tespitinde gerçek alım-satım değerinin kavranmasına, 7338 sayılı Veraset ve İntikal Vergisi Kanunu uygulamalarının kolaylaştırılmasına yönelik düzenlemeler ile 492 sayılı Harçlar Kanunu, 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu ve 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanununun güncel mevzuata uyumuna ilişkin düzenlemeler yapılmaktadır.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununda yapılması önerilen değişikliklerle, hurda metalden elde edilen külçelerin teslimi vergiye tabi tutulmakta, indirimli oran uygulamasına tabi mal ve hizmet gruplarında amortismanı tabi iktisadi kıymetler nedeniyle yüklenilen katma değer vergisinin iadesinin mal ve hizmet grupları ile sektörler itibarıyla kaldırılabilmesine yönelik olarak Bakanlar Kuruluna yetki verilmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun "Kanundaki terimler" başlıklı 3 üncü maddesinde değişiklik öngörülmektedir.

1/6/2005 tarihinde yürürlüğe giren ve ceza hukukunun yeniden düzenlenmesini temin eden temel ceza kanunları ile suç ve kabahatin tespiti, yargılanması, cezalandırılması ve infazı birbirinden ayrılmış ve suç için öngörülen para cezası adli para cezası olarak tanımlanmışken, kabahat için öngörülen para cezası idari para cezası olarak tanımlanmıştır.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun kapsamına giren para cezalarının kapsamının düzenlendiği Kanunun 3 üncü maddesindeki tanımda; para cezaları mahiyetleri itibarıyla isimlendirilerek bir kaç örnekle tanımlanmıştır. Ancak, yeni ceza hukuku düzenlemelerine bağlı olarak para cezasının örnekle tanımlanma ihtiyacı ortadan kalktığından para cezaları teriminin "Adli ve idari para cezalarını" şeklinde değiştirilmesi öngörülmüştür.

Diğer taraftan, Kanunun kamu alacağının ödenmesinden sorumlu tuttuğu şahıslara yönelik bazı hükümlerinde, bu şahıslar hakkında takip işlemlerine başlanılmadan önce amme alacağının asıl amme borçlusundan tahsil edilememiş veya tahsil edilemeyeceğinin anlaşılmış olması şartı bulunmaktadır.

Söz konusu kavramlara açıklık getirmek ve uygulamada meydana gelen veya gelebilecek olan ihtilafları azaltmak amacıyla Kanunun aradığı bu şartın neyi kapsadığı terimler maddesinde açıklanmaktadır.

MADDE 2- Kamu hizmetleri kamu tüzel kişileri tarafından kamu yararı gözetilerek topluma sunulan hizmetler olup, bu hizmetler genel ilke olarak ücretsiz olarak sunulmaktadır. Kamu tüzel kişilerinin bu hizmetlerin oluşturmuş olduğu maliyetlerin finansmanında kullanacağı temel kamu gelirleri, kamu hukukundan kaynaklı olarak elde edilen vergi, resim ve harç gibi gelirlerdir.

Gelişmiş ülkelerde kamu hizmetleri genel ilke olarak ücret aranılmaksızın sunulmaktadır. Ancak, bu hizmetlerin finansman araçları olan kamu gelirlerini süresinde ödemeyerek temerrüde düşen kişilerin, kamu hizmetlerinden yararlanabilmeleri için ön koşul olarak ve temel haklar ile çelişmemek kaydıyla, bu borçlarının ödenmesi şartı aranlabilmektedir. Bu sayede bir yandan kamu alacaklarının zamanında ödenmesine yönelik bilinç oluşturulmakta, diğer taraftan da kamu alacakları korunmaktadır.

Ülkemizde de bazı mevzuatta yer alan hükümlerle kamu alacaklarının korunması için bazı hizmetlerden yararlanmak veya bazı hakları kullanmak "vergi borçlusu olmama" şartına bağlanmıştır. Buna örnek olarak kamu ihalelerine katılacakların "vergi borçlusu olmama" şartını taşıması gerektiği gösterilebilir.

Bu madde ile kamu alacaklarının tahsil usullerini düzenleyen 6183 sayılı Kanunun koruma hükümleri içerisine bir madde eklenmek suretiyle, daha genel bir düzenleme yapılması öngörülmüştür. Bu sayede kamu alacağının süresinde ödenmesi bilinci oluşturulmasına katkıda bulunulması ve kamu alacağının korunması temin edilecektir.

Düzenlemeyle, kamu hizmetlerinden yararlanmak için amme borcu bulunmaması koşulu, bazı hizmetler için getirilmektedir. Özellikle yargı harçları, icra ve iflas harçları, diğer yargı harçları, vergi yargısı harçları ve konsolosluk harçları ile ilgili işlemler madde kapsamı dışında tutulmakta, kapsama 492 sayılı Harçlar Kanunu ile 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununda yer alan diğer harca mevzu işlemler alınmaktadır.

Diğer taraftan, hizmetten yararlanılabilmesi için ödenmiş olma şartı aranan amme alacakları, Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerince takip edilen alacaklar olarak sınırlandırılmaktadır.

Madde ile Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine vadesi geçmiş borcun bulunmadığına ilişkin belge aranılması zorunluluğunu getirme, zorunluluk kapsamına girecek amme alacaklarını tür, tutar ve işlemler itibarıyla topluca veya ayrı ayrı tespit etme, zorunluluk getirilen işlemlerde hangi hallerde bu zorunluluğun aranılmayacağını ve maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirleme konularında Maliye Bakanlığına yetki verilmektedir.

Verilen yetki çerçevesinde vadesi geçmiş borcun bulunmadığına ilişkin belge aranılması zorunluluğunun öncelikle, silah taşınması ve bulundurulması, yapı kullanma izni alımı, eski eser ve define arama izni alımı, avcılık belgesi alımı, maden arama izni, özel yat kayıtları gibi işlemlerde getirilmesi öngörülmektedir. Ayrıca, belirlenecek olan işlemler sırasında bilişim teknolojilerinden azami ölçüde yararlanılacak, kişilerin borçluluk durumlarına ilişkin belgeler elektronik ortamda verilebilecek ve böylece kamu hizmetinden yararlanmak isteyenlerin uygun zaman aralığı içinde bu hizmetten yararlandırılmaları sağlanacaktır.

Ayrıca, maddeyle getirilen zorunluluğa uymayanlara iki bin Yeni Türk Lirası idari para cezası verilmesi öngörülmektedir.

MADDE 3- Madde ile 6183 sayılı Kanunun 35 inci maddesinde ibare değişikliği yapılması ve maddeye iki fıkra eklenmesi öngörülmektedir.

Maddede yapılan ibare değişikliği ile limited şirketten tahsil edilemeyen dolayısıyla 6183 sayılı Kanunun 35 inci maddesi kapsamında takip edilmesi gereken kamu alacaklarından ikincil sorumlu olan şirket ortaklarının sorumluluklarının başlayabilmesi için açıklayıcı hüküm getirilmekte, limited şirketin amme borçlarından, eski ve yeni ortakların ne şekilde sorumlu olacakları hususu da düzenlenmektedir.

Maddede yapılan bir diğer düzenleme ile amme alacağının doğduğu ve ödenmesi gerektiği zamanlarda pay sahiplerinin farklı şahıslar olması halinde bu şahısların, amme alacağının ödenmesinden müteselsilen sorumlu tutulacakları belirtilmekte ve bu sorumluluk uygulamasının 213 sayılı Vergi Usul Kanunu kapsamına giren amme alacaklarının, düzenlendikleri kanunlardaki kanuni ödeme sürelerinde ve/veya 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre verilen özel ödeme süreleri içinde farklı şahısların ortak olması halini de kapsadığı ifade edilmektedir.

Limited ortakların sorumluluğuna esas alınan amme alacaklarının doğduğu zamanlar, dönemleri ve ödeme zamanları kriterleri, yargı kararlarında da benimsenmiş, ancak bu zamanlarda farklı şahısların ortak olması halinde sorumlu tayininde kararlar içinde görüş birliğine varılamamıştır. Önerilen düzenleme, yargı kararları ile içtihat oluşturulamamış bu konulara açıklık getirerek ihtilafları azaltma amacını taşımaktadır.

Diğer taraftan yine yargı kararları da dikkate alınarak madde ile bu şahıslara müteselsil sorumluluk getirilmesi, bir yandan hisse devri yapan ortakların borcunu ödemesini sağlayacak, diğer yandan da devralan şahısların limited şirket hissesinin değerini borçluluk durumunu da göz önüne alarak belirlmesine imkan verecektir.

MADDE 4- Madde ile 6183 sayılı Kanunun mükerrer 35 inci maddesinde ibare değişikliği yapılması ve maddeye bir fıkra eklenmesi öngörülmektedir.

Maddede yapılan ibare değişikliği ile borçludan tahsil edilemeyen dolayısıyla 6183 sayılı Kanunun mükerrer 35 inci maddesi kapsamında takip edilmesi gereken kamu alacaklarına açıklık getirilmektedir. Madde hükmünün Kanunun 1 inci ve 2 nci maddesi kapsamına giren amme alacakları için uygulanacağı hususu metinde belirtilerek, özellikle 213 sayılı Vergi Usul Kanunu kapsamına giren amme alacakları ile ilgili olarak oluşan tereddütler giderilmektedir.

Maddede yapılan bir diğer düzenleme ile amme alacağının doğduğu ve ödenmesi gerektiği zamanlarda kanuni temsilci veya teşekkül idare edenlerin farklı şahıslar olması halinde bu şahısların, amme alacağının ödenmesinden müteselsilen sorumlu tutulacakları belirtilmekte ve bu sorumluluk uygulamasının 213 sayılı Vergi Usul Kanunu kapsamına giren amme alacaklarının, düzenlendikleri kanunlardaki kanuni ödeme sürelerinde veya 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre verilen özel ödeme süreleri içinde farklı şahısların kanuni temsilci veya teşekkül idare eden olması halini de kapsadığı ifade edilmektedir.

MADDE 5- Yurt dışına çıkış tahdidi uygulaması, 6183 sayılı Kanunun 1953 yılında Hükümet Tasarısı olarak Meclise sunulan metninde yer aldığı halde, Plan ve Bütçe Komisyonu tarafından 5682 sayılı Pasaport Kanununda yer aldığı gerekçesiyle Tasarı metninden çıkarılmıştır.

Yurt dışına çıkış tahdidi uygulamasına yönelik 5682 sayılı Pasaport Kanununun 22 nci maddesinde yer alan "...vergiden borçlu olduğu pasaport vermeye yetkili makamlara bildirilenlere pasaport veya seyahat vesikası verilmez." şeklindeki hüküm, "vergi borcu" ibaresinin amme alacaklarının tamamını kapsayıp kapsamadığı, hangi aşamada tahdit uygulanacağı, borcun limiti, tahdidin ne şekilde kaldırılacağı gibi hususları içermemektedir. Anayasanın temel hak ve hürriyetlerin ancak Kanunla sınırlandırılabilmesi ilkesi gereğince tahdidin sınırlarının Kanunla belirlenmesi zorunluluğu bulunmaktadır.

Anayasa ilkeleri çerçevesinde, kamu alacaklarının tahsil güvenliğini sağlamak üzere "Yurt Dışına Çıkış Tahdidi" müessese olarak yeniden düzenlenmekte ve hazırlanan bu madde ile 6183 sayılı Kanunun kapsamına alınmaktadır.

Öngörülen düzenlemeye göre yurt dışına çıkış tahdidi, 6183 sayılı Kanunun 1 inci maddesine göre alacaklarını alacaklı amme idaresi sıfatıyla takip ve tahsil edebilen Devlet, il özel idaresi ve belediyeden yalnızca Devletin, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile 4458 sayılı Gümrük Kanunu kapsamına giren amme alacakları ile bunlara ait zam ve cezalarını ödeme emrinin tebliğini takip eden yedi gün içerisinde ödemeyen amme borçluları ile haklarında bu alacaklar nedeniyle ihtiyati haciz kararı alınan amme borçluları hakkında uygulanabilecektir.

Maddede tahdidin uygulanabilmesi için gerekli olan asgari amme alacağı tutarı belirlenmekte ve tutara yönelik belli oranlar çerçevesinde Bakanlar Kuruluna yetki verilmektedir.

Ayrıca, yurt dışına çıkış tahdidinin hangi hallerde kaldırılacağı madde metninde açıkça belirtilmekte, yurt dışına çıkış tahdidinin kaldırılmış olmasının gerekli koşulların varlığı halinde yeniden tatbikine mani olmadığı madde metninde ifade edilmektedir.

Diğer taraftan madde ile daha önceki uygulamada da olduğu gibi, amme borcunun ödenmesinden amme borçlusu ile beraber ödeme sorumluluğu bulunan ve 6183 sayılı Kanunun amme borçlusu saydığı kişiler hakkında da bu tahdidin uygulanacağı belirtilerek açıklayıcı düzenleme yapılmakta, maddenin uygulamasına yönelik usul ve esasları belirlemek hususunda Maliye Bakanlığına yetki verilmektedir.

MADDE 6- Madde ile 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesine, birinci fıkrasından sonra gelmek üzere bir fıkra eklenerek belli bir tutarın altında yer alan amme alacaklarının tecilinde teminat şartı kaldırılmakta, madde ile öngörülen tutarın üzerindeki amme alacaklarının tecilinde ise aşan kısmın yarısı olarak tayin edilmektedir. Böylece çok zor durumda olduğu halde teminat gösteremeyen amme borçlularına da tecil kapsamında borçlarını ödemeleri imkanı tanınmaktadır.

Teminat şartı aranılmayacak tecillerle ilgili olarak maddede yer alan tutarı on katına kadar arttırmaya, yarısına kadar indirmeye, yeniden kanuni tutarına getirmeye ve alacaklı amme idareleri itibarıyla bu hadler arasında farklı tutar belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkili kılınmaktadır.

Maddenin mevcut dört ve beşinci fıkraları da değiştirilmektedir.

Dördüncü fıkra yapılan değişiklik ile, haciz yapılmışsa mahcuz malın değeri tutarınca teminat yerine geçeceği kuralı korunmakta, ancak bu durumda hacizlerin hangi hallerde kaldırılacağı ve istenilmesi gereken teminat tutarına açıklık getirilmektedir. Yapılan düzenlemenin Kanunun teminata ilişkin hükümleri çerçevesinde teminat değişikliğine engel teşkil etmediği tabiidir.

Beşinci fıkra yapılan değişiklikle ise, tecil yetkisini kullanacak ve bu yetkiyi devredecek olan makamların; tecil edilecek amme alacaklarını tür ve tutar olarak belirlemeye, amme borçlusunun faaliyetine devam edip etmediğini esas alarak tecil edilecek alacakları tespit etmeye, tecilde taksit zamanlarını ve diğer şartları tayin etmeye yetkili oldukları hususlarına yönelik açıklayıcı hükümler öngörülmektedir.

MADDE 7- Madde ile 6183 sayılı Kanunun 49 uncu maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "iki senelik" ibaresi Kanunun 48 inci maddesinde yer alan azami tecil süresine uyum sağlamak amacıyla "kanuni" şeklinde değiştirilmekte, ayrıca uygulama süresi 31/12/2007 tarihinde sona ermekte olan geçici 8 inci

maddesinin uygulama süresi uzatılmaktadır.

MADDE 8- Madde ile sporculara ücret olarak yapılan ödemeler gelir vergisinden istisna edilerek bu ödemelerin Bakanlar Kurulunca belirlenecek oranda vergilendirilmesine yönelik kalıcı bir belirleme yapılmakta ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun geçici 64 üncü maddesinde yer alan uygulamanın devamı sağlanmaktadır.

Uçuş, dalış gibi hizmetleri dolayısıyla verilen tazminatlara ilişkin gerek 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununda gerekse diğer mevzuatta yer alan istisna hükümlerine herhangi bir sınırlama ve hak kaybı getirilmeksizin, Türk Hava Kurumu veya kanuni ve iş merkezi Türkiye’de bulunan müesseselerde uçuş ve dalış maksadıyla görevlendirilenlere uçuş ve dalış tazminatı olarak yapılan ödemelerden yalnızca fiili uçuş ve dalış sürelerine isabet eden kısmının gelir vergisinden istisna olduğuna ilişkin uygulamada ortaya çıkan tereddütlerin giderilmesi amaçlanmaktadır.

Maddeyle, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 32 nci maddesi ile 1/1/2008 tarihinden itibaren elde edilecek gelirlere uygulanmak üzere getirilen asgari geçim indiriminden, 29/1/2004 tarihli ve 5084 sayılı Kanun kapsamında çalışan işçilerin ne şekilde yararlanacakları hususuna açıklık getirilmektedir. 29/1/2004 tarihli ve 5084 sayılı Kanunda öngörülen gelir vergisi tevkifatı teşviki göz önünde bulundurularak, bu kapsamda istihdam edilenlerin ücretlerinden kesilecek gelir vergisinin hesabında esas alınacak asgari geçim indirimi tutarı, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 32 nci maddesine göre bulunacak tutarın %40’ı olarak dikkate alınması öngörülmektedir.

Ayrıca, yapılan düzenleme ile 42 nci maddesinde sözü edilen yıllara sari inşaat ve onarma işlerine ilişkin beyannamenin, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 92 nci maddesindeki düzenleme dikkate alınarak diğer gelir vergisi beyannameleri ile aynı sürede verilmesine imkan sağlanmaktadır.

MADDE 9- Madde ile 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu açısından 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile tanımı yapılan bütçe uygulamalarına paralellik sağlanmaktadır.

Ayrıca, 5083 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Devletinin Para Birimi Hakkında Kanunun 2 nci maddesinde Türk Lirası değerlerin Yeni Türk Lirasına dönüştürülürken “bir milyon Türk Lirası eşittir bir Yeni Türk Lirası” değişim oranının esas alınacağı belirtildiğinden, bu hükme uyum sağlanması amacıyla 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesinin son fıkrasında yer alan “1.000.000 liranın” ibaresi “1 Yeni Türk Lirasının”, “10.000 liranın” ibaresi “1 Yeni Kuruşun” şeklinde değiştirilmektedir.

MADDE 10- Madde ile 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu açısından 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile tanımı yapılan bütçe uygulamalarına paralellik sağlanmakta ve aynı Kanundaki resmi daire tanımı güncel mevzuata uygun hale getirilmektedir.

488 sayılı Damga Vergisi Kanununun istihkaktan kesinti şekliyle ödemeyi düzenleyen 19 uncu madde hükmü gereğince işverenlerce çalışanlarına hizmet karşılığı olarak yapılan avans ödemelerinin de damga vergisine tabi olduğu hususu net bir biçimde belirlenerek uygulamada bu hususta meydana gelen tereddütlerin giderilmesi amaçlanmaktadır.

Damga vergisi uygulaması açısından, kişilerce hariçte düzenlenerek imza ve tarih tasdiki veya suret çıkarılması ya da tercüme için notere getirilen kâğıtların, düzenlenip imzalandıkları anda taraflarca düzenlenen nüsha sayısına göre damga vergisine tabi olacağı; nüshaların kâğıt aslı ile aynı mahiyette olduğu; 1512 sayılı Noterlik Kanununda, hariçte düzenlenip tasdik, tercüme veya suret çıkarılması için getirilen kâğıtların aslının ilgisine verilerek bir örneğinin noterde saklanacağını hükme bağlandığı dikkate alındığında, istisna uygulanacak kâğıdın kişiler tarafından hariçte düzenlenen ve kâğıt aslını da ifade eden nüshaların dışında noter tarafından çıkarılacak örnek olduğu hususuna açıklık getirilmektedir.

Yurt dışında hayatını kaybeden kişilerin cenazelerinin Türkiye’ye girişindeki gümrük işlemleri sırasında düzenlenen kâğıtlar, söz konusu cenazelerin herhangi bir eşya olmadığı hususu ile cenaze sahiplerinin psikolojik durumları ve etik değerler de göz önünde bulundurulmak suretiyle damga vergisinden istisna edilmektedir.

Toplu Konut İdaresi Başkanlığının 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu uygulaması bakımından özel bütçeli idareler kapsamında değerlendirildiğinden, mükerrerlik arz eden 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa ekli

"V-Kurumlarla ilgili kâğıtlar" başlıklı bölümünde yer alan (24) numaralı fıkra hükmü yerine, Türkiye'nin üyesi olduğu uluslararası kuruluşlarca gerçekleştirilecek ülke incelemesi, araştırma, proje v.b faaliyetler nedeniyle düzenlenecek kâğıtlar bakımından bu kuruluşlara damga vergisi muafiyeti tanınmasına yönelik düzenleme yapılmaktadır. Kamu kurum ve kuruluşlarının talebi üzerine uluslararası kuruluşlarla ülke incelemesi, araştırma, proje v.b faaliyetler nedeniyle sözleşmeler düzenlenmektedir. Yapılan bu işlemler nedeniyle damga vergisi doğmakta ve bu verginin ödenmesi konusunda bu kuruluşlarla ülkemiz arasında zaman zaman problemler ortaya çıkmaktadır. Yapılan düzenlemeyle, Türkiye'nin üyesi olduğu uluslararası kuruluşlarca gerçekleştirilecek ülke incelemesi, araştırma, proje v.b faaliyetler nedeniyle düzenlenecek kâğıtlar bakımından bu kuruluşlara damga vergisi muafiyeti tanınarak damga vergisi açısından ortaya çıkabilecek ihtilafların bertaraf edilmesi sağlanmaktadır.

Ayrıca, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu uyarınca kamu idarelerinin sürekli ihtiyaç duydukları mal ve hizmet alımlarına ilişkin olarak tedarikçi ve hizmet sunucuları ile imzaladığı çerçeve sözleşmeler ve bunlara ilişkin karar ve işlemler damga vergisinden istisna edilmektedir.

MADDE 11- Madde ile kanun, karamame ve diğer mevzuatla oluşturulan kurallara uyulacağına dair kamu idarelerine verilecek taahhütnameler, doğrudan ticari mahiyette olmayıp, ilgili mevzuatla belirlenen kurallara uyulacağına ilişkin olarak düzenlendiğinden değer gösterilme mecburiyeti aranılmayacağı hususu düzenlenmektedir.

Ayrıca, noterde düzenlenen ve 492 sayılı Harçlar Kanununun 42 nci maddesi kapsamında değer gösterilmesi gereken gayrimenkullere ilişkin işlemlerde, harç matrahının gayrimenkulün emlak vergisi değerinden az olmaması sağlanmaktadır. Böylece, anılan Kanunun 43 üncü maddesinin birinci fıkra kapsamı dışında kalan gayrimenkullere ilişkin noter işlemlerinde harç matrahının asgari tutarı, emlak vergisi değeri olarak belirlenmek suretiyle Kanunun diğer tarifeleri ile paralellik kurulmaktadır.

492 sayılı Harçlar Kanununa bağlı (1) Sayılı Tarife kapsamında yer alan karar harcına ilişkin uygulamaya paralellik sağlanarak vergi yargısına ilişkin harçlarda da benzer düzenleme getirilmektedir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanunu yürürlükten kaldırılmış olduğundan, buna paralel olarak 492 sayılı Harçlar Kanununun 59 uncu maddesinde yer alan "katma bütçe" ibaresi "özel bütçe" olarak değiştirilmektedir. Ayrıca yapılan düzenlemeyle, Toplu Konut İdaresi Başkanlığı 492 sayılı Harçlar Kanunu uygulaması açısından özel bütçeli idareler kapsamına alındığından, mükerrerlik teşkil etmemesi amacıyla 492 sayılı Harçlar Kanununun 59 uncu maddesinde yer alan istisna hükmü yürürlükten kaldırılmaktadır.

Halen gayrimenkul alım-satımlarında; tapuda beyan edilen alım-satım bedeli ile alım satıma konu olan gayrimenkulün emlak vergisi değeri mukayese edilmek suretiyle, bunların yüksek olanı üzerinden tapu harcı hesaplanmaktadır. Ancak, gayrimenkullerin gerçek alım-satım bedellerinin tapu işlemlerine yansıtılmadığı ve tapu harcının çoğunlukla emlak vergisi değeri üzerinden beyan edildiği, tapuda yapılan işlemde sonra gerçek alım satıma ilişkin harici bulgulardan hareketle vergi dairelerince yapılan tarhiyatlar nedeniyle sürekli ihtilaflar yaşandığı anlaşılmaktadır.

Öngörülen düzenlemeyle, gayrimenkul devir ve iktisaplarında beyan edilen devir ve iktisap bedelinin gerçeği yansıtmadığının Takdir Komisyonu Kararları dışında belirlenmesi halinde, "Vergilendirmede, vergiyi doğuran olay ve bu olaya ilişkin muamelelerin gerçek mahiyeti esastır." ilkesinin gereği olarak gerçek devir ve iktisap bedeli üzerinden tapu harcı alınması sağlanmaktadır.

492 sayılı Harçlar Kanununun 123 üncü maddesinde kredilere ilişkin istisna hükmünün yargı harçlarını da kapsamı içine aldığı hususu açıklığa kavuşturularak uygulamadaki tereddütlerin giderilmesi amaçlanmaktadır.

Harçlar, verilen hizmetler karşılığı alınan bedeller olup 492 sayılı Harçlar Kanununa bağlı tarifeler ayrıntılı olarak sayılmıştır. Ancak gerek adli gerekse idari yargı ve bu kapsamda vergi yargısına ilişkin olarak yüksek yargı organlarına temyiz veya bölge idare mahkemelerine itirazın başvurularda herhangi bir harç öngörülmemiştir. Maddeyle, temyiz ve itiraz başvurularına ilişkin olarak "başvuru harcı" öngörülmekte olup yargı organlarının daha hızlı ve verimle çalışmasına imkan sağlanmaktadır.

492 sayılı Harçlar Kanununa bağlı (8) Sayılı Tarifenin sonuna "XII- Transfer fiyatlandırması ile ilgili yöntem belirleme anlaşması harçları" bölümü eklenmektedir.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 13 üncü maddesinin beşinci fıkrasında, "İlişkili kişilerle yapılan mal veya hizmet alım ya da satımında uygulanacak fiyat veya bedelin tespitine ilişkin yöntemler, mükellefin talebi üzerine Maliye Bakanlığı ile anlaşarak belirlenebilir. Bu şekilde belirlenen yöntem, üç yılı aşmamak üzere anlaşmada tespit edilen süre ve şartlar dahilinde kesinlik taşır." hükmü yer almaktadır.

Buna göre uygulayacağı yöntem konusunda tereddüdü bulunan mükelleflerin gerekli bilgi ve belgelerle birlikte Maliye Bakanlığına başvurarak belli bir dönem için yöntem tespiti talebinde bulunabilmesi mümkündür. Yapılan düzenlemeyle, söz konusu anlaşma sürecinde Maliye Bakanlığı tarafından tesis edilecek işlemler harca tabi tutulmaktadır.

MADDE 12- 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 17 nci maddesinde metal hurda ve atıkları vergiden istisna edilmiş, bent metnine 16/7/2004 tarihli ve 5228 sayılı Kanunla eklenen parantez içi hüküm ile hurda metalden elde edilen külçelerin teslimi de istisna kapsamına alınmıştır.

Hurda metalden elde edilen külçeler bir ameliye sonunda elde edilen yarı mamul ürünlerdir. Bu bakımdan hurda ve atıktan farklıdır. Ayrıca, külçelerin hurdadan veya cevherden elde edildiğinin tespiti büyük güçlükler taşımakta, yurt içi teslimlerde ve ithalat sırasında uygulama sorunlarına yol açmaktadır. Bu hususlar göz önüne alınarak, madde metninde yapılan değişiklikle "hurda metalden elde edilen külçeler" istisna kapsamından çıkarılmıştır.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 29 uncu maddesinin (2) numaralı fıkrasına göre Bakanlar Kurulunca vergi oranı indirilen teslim ve hizmetlerle ilgili olup indirim konusu yapılamayan ve Bakanlar Kurulunca tespit edilen sınırı aşan vergi yılı içerisinde mahsuben, yılı içinde mahsuben iade edilemeyen vergi ise nakden iade edilmektedir. Bu uygulamada, prensip olarak indirimli orana tabi işlemin bünyesine doğrudan giren vergilerin iadesi öngörülmekte, genel giderler ile amortisman tabi iktisadi kıymetler için yüklenilen vergilerden de pay verilmektedir.

Maddenin (b) fıkrasında yapılan düzenleme ile vergi nispeti indirilen mal ve hizmet grupları ile farklı sektörler itibarıyla amortisman tabi iktisadi kıymetler için yüklenilen vergiler bakımından iade hakkının kaldırılmasına yönelik Bakanlar Kurulu yetkilendirilmektedir.

MADDE 13- Madde ile 7338 sayılı Veraset ve İntikal Vergisi Kanunu uygulaması bakımından 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile tanımı yapılan bütçe uygulamalarına paralellik sağlanmaktadır.

Öte yandan, 7338 sayılı Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun mevcut uygulamasında, muris veya tasarrufu yapan şahıs Türkiye'de hiç ikamet etmemiş veya son ikametgahı tespit edilememiş ise beyannamesini Maliye Bakanlığına vermesi gerekmektedir. Yapılan bu düzenlemeyle, muris veya tasarrufu yapan şahsın Türkiye'de hiç ikamet etmemesi veya son ikametgahının tespit olunamaması hallerinde, mükelleflerin veraset ve intikal vergisi beyannamelerini defterdarlığa, vergi dairesi başkanlığına veya belirlenen vergi dairesine verebilme imkanı getirilerek, bürokratik işlemlerin azaltılması, zaman ve işgücü kaybının önlenmesi amaçlanmaktadır.

Ayrıca Maliye Bakanlığına 7338 sayılı Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun 6 ncı maddesinin (c) bendinin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirleme yetkisi verilmektedir.

Veraset ve intikal vergisi uygulamasında 1/1/1983 tarihinden itibaren gayrimenkullerin emlak vergisine esas olan değerle değerleneceği hükmü getirilerek rayiç bedel uygulamasına son verilmiştir. Bu tarihten önceki intikal işlemleri ise eski hükümlere göre rayiç bedelin takdiri ve tespiti için Takdir Komisyonlarına sevk edilmektedir. Veraset ve intikal vergisi uygulamasında değerleme günü olarak intikal olayının meydana geldiği tarihteki değerler dikkate alındığından, ödenecek vergi çıkmamakta veya bugünkü koşullarda ekonomik değeri olmayan cüz'î tutarlarda vergi hesaplanmakta ve yürütülen işlemler aşırı zaman kaybı ile iş yüküne sebep olmaktadır. Ayrıca genellikle kırtasiye ve arşivleme işlemleri toplanacak vergiden fazla masraf yapılmasını gerektirmektedir.

Bütün bu sakıncaları ortadan kaldırmak ve mükelleflerin şikayetlerine meydan vermemek amacıyla maddenin (c) bendinde yapılan düzenlemeyle, 1/1/1983 tarihinden önce intikal eden gayrimenkullerle ilgili beyanname verme zorunluluğu kaldırılmakta ve tapu işlemlerinin ilişik kesme belgesi aranmaksızın yapılması amaçlanmaktadır.

MADDE 14- 2548 sayılı Gemi Sağlık Resmi Kanununun 7 nci maddesinin sonuna bir cümle eklenmesi önerilmektedir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (II) sayılı cetvelde yer alan, dolayısıyla (I) sayılı listede yer almaması nedeniyle Devlet tüzel kişiliğine dahil bulunmayan Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğünün idari para cezaları dışındaki gelirlerinin takip ve tahsilinde 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerinin uygulamasındaki tereddütleri gidermek amaçlanmıştır. İdari para cezaları konusunda genel usul kanunu olan 5326 sayılı Kabahatler Kanununda düzenlemeler yapılmıştır.

Bu düzenlemelere göre, 5018 sayılı Kanuna ekli (I), (II) ve (III) sayılı cetvellerinde yer alan kamu idarelerinin verdiği idari para cezaları genel bütçeye gelir kaydedilmekte ve bu idari para cezalarının süresinde ödenmemesi halinde 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre Maliye Bakanlığına bağlı tahsil daireleri tarafından takip edilmektedir.

Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğünün vermiş olduğu idari para cezaları, genel bütçeye gelir kaydedilmekte ve bu para cezalarının süresinde ödenmemesi halinde vergi daireleri tarafından 6183 sayılı Kanuna göre takip edilmesi gerekmektedir. Bu maddede yapılan düzenleme ile Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğünün vermiş olduğu idari para cezaları haricindeki gelirlerini 6183 sayılı Kanuna göre tahsil edeceğine açıklık getirilmektedir.

MADDE 15- Yapılan düzenlemeyle Toplu Konut İdaresi Başkanlığının, 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu ve 492 sayılı Harçlar Kanununun uygulaması açısından özel bütçeli idareler kapsamında değerlendirilmesi sağlanmaktadır.

MADDE 16- Bu Tasarı ile yurt dışına çıkış tahdidi uygulaması 6183 sayılı Kanuna koruma müessesesi olarak eklenmektedir. Bu maddede yapılan düzenleme ile 5682 sayılı Pasaport Kanununun 22 nci maddesinde yer alan vergi borcu nedeniyle yurt dışı çıkış tahdidi uygulamasını öngören hüküm yürürlükten kaldırılmaktadır.

GEÇİCİ MADDE 1- 6183 sayılı Kanunun bir usul kanunu ve yapılan değişikliklerin takip usulüne ilişkin olması nedeniyle, bu değişikliklerin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla tahsil edilememiş alacaklar hakkında da uygulanacağına yönelik açıklayıcı hüküm düzenlenmektedir. Ayrıca, Tasarının 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesinde değişiklik öngören düzenlemelerinin, bu düzenlemelerin yürürlüğe girdiği tarihten sonraki müracaatlar ile bu tarihten önce yapılmış müracaatlara dayanılarak bu tarihten sonra yapılacak teciller için tatbik edileceği belirtilmektedir.

MADDE 17- Yürürlük maddesidir.

MADDE 18- Yürütme maddesidir.